

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvy Šiškeové a soudců Tomáše Kocourka a Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. T. D.**, zast. Mgr. Markem Eichlerem, advokátem se sídlem Nekázanka 888/20, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2025, č. j. OAM-1724/BA-BA07-HA15-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 5. 2025, č. j. 17 Az 12/2025-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobce totiž o mezinárodní ochranu požádal proto, aby mohl vydělat peníze na úhradu dluhů, které má v zemi původu. Žádné jiné problémy v zemi původu však netvrdil. Žalovaný za takové situace neshledal jako potřebné doplnit dokazování informacemi, které by se zabývaly vymahatelností práva obětí lichvy ve Vietnamu, neboť žalobce problémy s lichvou neuváděl. Poukaz jeho zástupce na žalobcovu obavu z lichvářů ve vyjádření k podkladům rozhodnutí označil žalovaný za účelový, a tedy i nevěrohodný.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil u Krajského soudu v Plzni, který žalobu zamítl. Uvedl, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu za účelem legalizace pobytu na území České republiky a také proto, aby zde mohl pracovat a vydělat peníze na splacení dluhů, které má ve Vietnamu. Zástupcem žalobce ventilovaná obava z lichvářů podle krajského soudu neodpovídá výpovědi žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce totiž žádné obavy z věřitelů či dokonce lichvářů netvrdil; jeho obavou bylo jen to, že nevydělá tolik, kolik potřebuje na splacení dluhů. Proto podle krajského soudu nemusel žalovaný provádět dokazování listinami týkajícími se vymahatelnosti práva pro oběti lichvy.

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítl, že jeho žádost neměla být shledána zjevně nedůvodnou. Uvedl totiž, že má obavy z pronásledování ze strany věřitelů

a z hrozby vážné újmy na zdraví či životě. Žalovaný i krajský soud se odchýlili od své praxe, neboť v takových případech bývá žádost zamítnuta pro nedůvodnost [stěžovatel patrně míní, že bývá neudělen azyl podle § 12 zákona o azylu – pozn. Nejvyššího správního soudu (NSS)] a následně žádost posouzena i z hlediska § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu, a nikoli zamítnuta pro zjevnou nedůvodnost. Pokud z žádosti a pohovoru nebylo postaveno na jisto, že žádost je zjevně nedůvodná, měl ji žalovaný posoudit plnohodnotně.

[4] Žalovaný ani krajský soud podle stěžovatele nezohlednili nemožnost splácet dluhy jako důvod spadající pod § 14a zákona o azylu. Stěžovatel dále přestřel argumentaci týkající se výkladu § 16 odst. 1 písm. a) a c) zákona o azylu ve vazbě na výklad § 16 odst. 2 téhož zákona. Také tvrdí, že pokud nebylo rozhodnutí vydáno ve lhůtě třiceti dnů, měla být žádost posouzena meritorně.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s krajským soudem a uvedl, že je nadále přesvědčen o správnosti svého rozhodnutí.

[6] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“)), se NSS zabývá též otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud ji odmítne jako nepřijatelnou (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 a 12).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, nebo usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán tak zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí právě ze žadatelovy výpovědi poskytnuté v průběhu řízení. Žalovanému nepřísluší domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění (rozsudek NSS č. j. 5 Azs 22/2003-41, či usnesení ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Krajský soud v posuzované věci vysvětlil, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, a zároveň uvedl pouze důvody ekonomické. Žalovaný se stěžovatele při pohovoru dotazoval na jeho situaci a potíže v zemi původu a poskytl mu opakovaně možnost cokoli k výpovědi doplnit. Obával-li se tedy stěžovatel závažné újmy ze strany konkrétních osob v zemi původu, měl ji v řízení uvést (obdobně usnesení NSS ze dne 20. 9. 2024, č. j. 5 Azs 152/2024-31).

[9] S výše uvedeným pak souvisí i to, že rozsah a obsah shromažďovaných informací o zemi původu se odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (usnesení NSS č. j. 5 Azs 152/2024-31, či ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021-39, bod 11, a tam citovaná judikatura). Pokud tedy stěžovatel během správního řízení tvrdil pouze ekonomické důvody žádosti o mezinárodní ochranu a neuvedl žádné obavy ze souvisejícího

pokračování

nebezpečí, ač mu v tom nic nebránilo, nelze žalovanému vytýkat, že jako podklady pro rozhodnutí nepočetl např. podrobné zprávy o situaci dlužníků a jejich ochraně ve Vietnamu (usnesení NSS ze dne 27. 6. 2025, č. j. 5 Azs 50/2025-28, bod 15). Krajský soud v souladu s judikaturou vysvětlil, z jakého důvodu nebyl relevantní požadavek zástupce stěžovatele na doplnění dokazování učiněný v rámci vyjádření k podkladům rozhodnutí. Uzavřel, že ve stěžovatelově případě byly splněny zákonné podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné.

[10] NSS doplňuje, že ekonomické důvody samy o sobě nelze považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy podle zákona o azylu. Kasační soud se opakovaně zabýval situací vietnamských dlužníků, kteří potřebovali v České republice vydělat peníze na úhradu dluhů; někteří z nich výslovně uváděli též obavy z věřitelů a lichvářů. NSS jimi podané kasační stížnosti odmítl pro nepřijatelnost (např. usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32, ze dne 24. 7. 2024, č. j. 1 Azs 136/2024-26, ze dne 19. 2. 2024, č. j. 10 Azs 291/2023-39, ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Azs 305/2023-32, nebo již zmiňovaná usnesení č. j. 5 Azs 152/2024-31 a č. j. 5 Azs 50/2025-28). Krajský soud i žalovaný postupovali v souladu s uvedenou judikaturou.

[11] Námitka, že ve správním ani soudním řízení nebyla nemožnost splácet dluhy zohledněna jako důvod spadající pod § 14a zákona o azylu, je nepřijatelná, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Totéž platí i o části kasační stížnosti, v níž stěžovatel předeštl výklad § 16 odst. 1 písm. a) a c) zákona o azylu ve vazbě na § 16 odst. 2 téhož zákona, jakož i o tvrzení, že pokud nebylo rozhodnutí vydáno ve lhůtě třiceti dnů, měla být stěžovatelova žádost posouzena meritorně.

[12] Z napadeného rozsudku je patrné, že krajský soud vycházel z relevantní judikatury a jeho závěry jsou s ní v souladu. Vypořádal všechny žalobní body a nedopustil se pochybení, které mohlo mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení. NSS proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu